

LÄS FÖRPACKNINGSMÄRKNINGARNA OCH VÄLJ RÄTTA FODER FÖR DITT SÄLLSKAPSDJURS BÄSTA

Förpackningsmärkningarna utgör en viktig del av djurfodrets kvalitet och säkerhet. Märkningarna ska gå att få också för produkter som säljs i lösvikt. På butikshyllorna finns ett mångsidigt urval sällskapsdjursfoder som i huvudsak tillverkas i något annat EU-land än Finland eller i ett land utanför EU. Märkningskraven är identiska i alla EU-länder och de gäller också produkter som är tillverkade utanför EU. Märkningarnas språk varierar enligt land och i Finland ska de vara avfattade på finska och svenska. Nettovikten eller nettovolymen är en obligatorisk märkning som hjälper konsumenterna att jämföra produkterna och bedöma vad de får för pengarna.

Sällskapsdjursfodret lyder under foderlagstiftningen och därför talar lagstiftningen om foder också när det gäller sällskapsdjur.

Rätt foder för rätt livsskede

Förpackningsmärkningarna informerar om vilket slag av sällskapsdjur foder är avsedd för och vilken typ av foder det gäller. Det kan vara ett helfoder som går att använda som sådant och som tillgodoser sällskapsdjurets hela dagliga näringsbehov. Kompletteringsfoder är å sin sida foder som kompletterar den andra utfodringen med avseende på något näringsämne som till exempel protein eller mineral- och spårämnen samt vitaminer. Foderämnen är bl.a. solrosfrön och smakbitar av animaliskt ursprung såsom stekta grisöron och tuggben. Förpackningen informerar ofta också om vilket skede i sällskapsdjurets liv fodret är avsedd för. Bl.a. har valpar och vuxna hundar särskild foder liksom också aktiva sällskapsdjur och sådana som rör sig bara litet. Bruksanvisningen är obligatorisk på förpackningen till sällskapsdjursfoder och där får man bl.a. veta den rekommenderade doseringen.

Inga hälsopåståenden men dietfoder

När det gäller foder för sällskapsdjur får man inte lägga fram påståenden som anknyter till förebyggande, vård eller botande av sjukdomar. Det finns inte heller funktionella foder eller näringstillskott för sällskapsdjur. På basis av vetenskapligt forskningsmaterial har man däremot godkänt foder för något särskilt näringsmässigt ändamål, dvs. som dietfoder exempelvis för att lösa upp olika slag av urinstenar och minska övervikt hos katter och hundar. I förpackningsmärkningarna för dessa foder anges det aktuella näringsmässiga syftet och rekommenderas att man begär ett veterinärutlåtande före användningen. Alla påståenden på förpackningar till djurfoder samt i reklam och marknadsföring hör ändå inte samman med dietfoder och är inte vetenskapligt utvärderade.

Informationen om sammansättning hjälper dig att välja eller låta bli

I förpackningsmärkningarna för sällskapsdjursfoder anges tillverkningsämnena antingen som enskilda tillverkningsämnen (foderämnen), t.ex. nötkött, fiskmjöl, sockerbetsmassa, natriumklorid (salt) eller i grupper såsom kött och animaliska produkter, spannmål, mineralämnen. Tillverkningsämnena eller grupperna förtecknas enligt mängd i fallande storleksordning. Inga exakta mängder krävs. På basis av uppgifterna om sammansättning kan sällskapsdjurets ägare välja djurmat som innehåller ingredienser som han eller hon anser vara bra för djuret. Å andra sidan kan konsumenterna också undvika sådana ingredienser som de vet att är olämpliga och orsakar exempelvis överkänslighetsreaktioner. Då gruppnamn används för att ange tillverkningsämnen får man inte reda på enskilda ingredienser, t.ex. spannmålsslag eller mineralämnen, utan att fråga tillverkaren eller importören av fodret. En notering om modifierat material eller ekologiskt producerade råvaror finns på förpackningen invid respektive tillverkningsämne.

Näringsämnen och fodertillsatser

När det gäller näringsammansättningen uppges mängden huvudnäringsämnen, dvs. protein, fett, fibrer och oorganiskt material (aska/glödgningsrest är mineralämne), i helfoder. På förpackningen till helfoder innehållande mineralämnen uppges mängderna kalcium, natrium och fosfor. Om A- och D-vitaminer och spårämnen (bl.a. koppar, zink, selen) som ingår i fodertillsatserna har lagts till i sällskapsdjursfodret framgår mängderna och föreningarna av dem också av förpackningen. För alla andra tillsatser såsom konserverings-, arom- och färgämnen samt antioxidationsmedel behöver man inte uppges mängd eller namn. Om något närings- eller tillverkningsämne ändå framhävs på förpackningen i antingen ord eller bild måste mängden alltid uppges.

Maten måste gå att spåra

Partinumret är en obligatorisk uppgift i förpackningspåskrifterna för sällskapsdjursfoder eftersom partiet i fråga måste gå att spåra och dra bort från affärerna till följd av misstankar om kvalitetsfel eller ett redan konstaterat fel. Som partinummer kan man använda någon kombination av siffror eller bokstäver, tillverknings- eller förpackningsdatum eller datum för hållbarhetsgaranti. Ursprungslandet behöver inte uppges, men kontaktuppgifterna till den som ansvarar för påskrifterna om produkten är obligatoriska. Kontaktuppgifterna kan gälla ett företag i något annat EU-land.

Inte heller foder står sig för evigt

Tillverkaren eller importören av sällskapsdjursfoder måste ge det en hållbarhetsgaranti som innebär ett datum fram till vilket produkten behåller sina egenskaper förutsatt att den förvarats rätt. Fodrets minsta hållbarhetstid anges med märkningarna "bäst före" eller "sista användningsdag". Den minsta hållbarhetstiden kan också anges som en period som börjar från tillverkningsdatumet. Märkningarna "sista användningsdag" används för foder med begränsad mikrobiologisk hållbarhet och produkten får inte säljas efter detta datum. Efter bäst före – datumet får sällskapsdjursfodret säljas om man har försäkrat sig om att den är användbar. Efter detta datum garanterar tillverkaren ändå inte längre att t.ex. vitaminhalten är oförändrad.

Tidigare livsmedel (livsmedel som inte längre är avsedda att användas som livsmedel)

Om livsmedel som blivit för gamla och passerat bäst före –datum säljs som foder för sällskapsdjur är livsmedlets varudeklaration tillräcklig, förutsatt att bruksändamålet har ändrats och hållbarheten och lämpligheten som foder kontrollerats. När tidigare livsmedel säljs som foder för sällskapsdjur ska de märkas tydligt så att konsumenterna vet vad de köper. Då märkningarna "sista användningsdag" har gått ut får livsmedlet inte säljas som foder för sällskapsdjur.

Fråga tillverkaren eller marknadsföraren om mer information

Tillverkarna, importörerna och marknadsförarna av sällskapsdjursfoder ansvarar för kvaliteten och säkerheten hos sina produkter samt för förpackningsmärkningarna. Om man misstänker något fel i fodret eller förpackningsmärkningarna, bör man i första hand vända sig till affären och tillverkaren, importören eller marknadsföraren av produkten. Det går också att kontakta Eviras fodersektion.